རྩོམ་སྒྲིག་གི་སྔོན་ལུགས

བི་ཇོ་ན*

Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡

མི་རིགས་ཀུན་གྱི་བི་ཇོ་ན། སྐུ་ཚབ་པའི་བཀའ་འགན་འོག

ཡི་གེ་འབྲི་བཞིན་པའི་དམ་པ་ཇེ་རོམ། Caravaggio ཡིས་བྲིས་པ (སྤྱི་ལོ་ 1605–06)། རོ་མྲའི Galleria Borghese ནང་དུ་ཉར་ཡོད། ཐོད་པ་ནི memento mori (འཆི་བ་དྲན་པའི་རྟགས) ཡིན་ཏེ། འཆི་བ་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་ཡོང་སྲིད་པས་འགྲོད་བཟོག་བྱེད་པའི་བོས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། “ནམ་མཁའི་རྒྱལ་སྲིད་ཉེ་བར་སྟེབས་པས་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོད་བཟོག་བྱོས་ཤིག” (མད་སྡ 4:17། བོད་འགྱུར་གསར་མ)།

པར་དབང་མེད།

རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་གི་ཡིག་རིགས་རྣམས་གཤམ་དུ་བཀོད་པའི་སྔོལ་ལུགས་ཤུར་བྱེད། ཟློག་མཁན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུང་རབ་དང་ཁྲངས་ལུང་གཞན་དག་ཇི་ཤུར་ལུང་འདྲེན་བྱེད་པ་དང་། ཁྲངས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིའི་ཕྱིར་དྲངས་པ། ཤོག་དོས་འདི་དག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རྟགས་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་བཀོད་ཡོད།

དམ་པའི་གསུང་རབ

གསུང་རབ་ནམ་ཡང་མི་བསྒྱུར། གསུང་རབ་ནི་ལུང་དྲངས་པའི་པར་གཞིར་ཇི་ཤུར་པར་དུ་བསྒྱུར་པ་ཤུར་ཚོག་རེ་རེ་བཞིན་ལུང་འདྲེན་བྱེད་ཅིང་། གནས་སྐབས་གང་འདྲའི་འོག་ཏུ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་བསྒྱུར། ཚོག་གམ་ཡི་གེ། ཡང་ན་ཚེག་ཤད་ཀྱི་རྟགས་གང་ཡང་སྣོན་པ་དང་། འདོར་བ། བསྒྱུར་བ་མི་བྱེད་ལ། དེའི་ནང་དུ་ནན་བརྗོད་དམ་པར་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གང་ཡང་མི་འཛོག པར་དུ་བསྒྱབ་པའི་ཡིག་གཞུང་ནང་བརྗོད་དམ་དག་ཚ། ཡང་ན་པར་སྐྱབ་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་པ་འདུ་ན་ཡང་། ཇི་བཞིན་དུ་འཛོག གསུང་རབ་ནི་དམ་པ་ཡིན་པས། ནོར་བཅོས་ཀྱི་མིང་འདོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད། བི་ཤོབ་ཀྱིས་ལུང་ཚོག་ཅིག་གི་སྐོར་མཚན་འགྲེལ་བྱེད་འདོད་ན། ལུང་འདྲེན་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོག་གིས་བྱེད།

བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དམ་པའི་གསུང་རབ། དབྱིན་ཡིག་ཏུ་གསུང་རབ་ནི King James Version (སྤྱི་ལོ་ 1769 ལོའི་ཚད་ལྡན་ཡིག་གཞུང་སྟེ Apocrypha དང་བཅས་པ) ནས་ལུང་འདྲེན་བྱེད། སྐད་ཡིག་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ། གསུང་རབ་ནི་ཟློག་མཁན་གྱིས་ཟློག་བཞིན་པའི་སྐད་ཡིག་དེའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་པར་གཞི་གཏན་ཁེལ་ཅན་དང་དཔེ་སྐྱབ་བྱས་ཟིན་པ་ཞིག་ནས་ལུང་འདྲེན་བྱེད་དེ། དབྱིན་ཡིག་ནས་ནམ་ཡང་གསར་དུ་མི་བསྒྱུར། གང་ཐུབ་ཚེ་དོས་ལེན་ཐོག་པའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་གཞུང་འཛེལ་པར་གཞི་ནས་ལུང་འདྲེན་བྱེད་པར་འབད་བརྩོན་ཡོད་ཚད་བྱས་ཡོད། པར་དབང་གི་དྲི་བ་དང་པར་དབང་ཅན་གྱི་ཚོག་མཚན་ལ་སྐྱག་དགོས་པ་སྟོན་འགོག་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ། གཙོ་ཆེར་པར་དབང་མེད་པའི་པར་གཞི་རྣམས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། དགོས་དོས་དང་འོས་འཚམ་གྱི་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐད་ཡིག་དེའི་འགན་འཁྲུལ་བའི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཚོགས་པ་ལ་ཚོག་མཚན་ཞུས་ཡོད། ད་དུང་པར་དབང་འོག་ཡོད་པའི་པར་གཞི་རྣམས་ནི། དཔེ་སྐྱབ་པས་ཐད་ཀར་གནང་བའམ་དཔེ་སྐྱབ་པས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཚོག་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་སྐྱབ་པའི་ཚོག་མཚན་ཐོག་གི་ཡིག་རྟགས་དང་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཞིང་། ཡང་ན་ཁྱིམས་ཀྱིས་ཚོག་པའི་ས་ལ་འོས་འཚམ་གྱི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན།

པར་གཞིའི་མིང་བཀོད་ཡོད། གསུང་རབ་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་རེ་རེར་ལུང་དྲངས་པའི་པར་གཞིའི་མིང་བཀོད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་“(KJV)” དང་། འཇར་མན་ཡིག་ཏུ་“(Schlachter 1951)”། བོད་ཡིག་ཏུ་“(བོད་འགྱུར་གསར་མ)” ལྟ་བུའོ།

ལུང་ཚོག་གི་ཞབ་གྲངས། དམ་པའི་གསུང་རབ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལུང་ཚོག་འགའ་ཞིག་ལ་ཞབ་གྲངས་མི་འདྲ་བར་འགོད་དེ། ལྟག་པར་དུ་གསུང་མགུར་ལའོ། སྐད་ཡིག་རེ་རེས་རང་གི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཞབ་གྲངས་ལྟར་ལུང་འདྲེན་བྱེད་པས། ཁྲངས་ཤེག་ལུང་ཚོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིན་ཡིག་གི་ཁྲངས་དང་ཇུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་སྲིད།

སྒྲ་ཤི་ཀའི་གསུང་། སྒྲ་ཤི་ཀའི་གསུང་རྣམས་དེའི་ཡུང་འདྲེན་རྟགས་དང་བཅས་པ། བི་ཤོབ་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ལྟར་ཚོན་མདོག་དམར་པོས་པར་དུ་བསྒྲུན་ཡོད། ཡོ་ཧ་ནན 3:16 ལྟ་བུ་ཡུང་ཚིག་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཏུ་གསུང་མཁན་ནི་སྒྲ་ཤི་ཀ་ཡིན་ནམ་འཕྲིན་བཟང་བྱིས་མཁན་ཡིན་པའི་རྩོད་པ་ཡོད་པས། ཡུང་ཚིག་དེ་དག་ཚོན་མདོག་ནག་པོར་བཞག་ཡོད།

གཞུང་ཚད་མི་འདྲ་བའི་དེབ་རྣམས། ཚོས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེབ་གཅིག་མཚུངས་གསུང་རབ་ཏུ་དོས་མི་ལེན། Apocrypha ཡི་དེབ་རྣམས་སམ། ཞི་ཐིའོ་པི་ཡའི་ཛོར་ཐོ་ཀོཀསི Tewahedo ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་ཚད་ཀྱི་དེབ་རྣམས་ལྟ་བུ། ཚོས་ཚོགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དོས་ལེན་བྱས་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་དོས་མ་བླངས་པའི་དེབ་ཅིག་ལུང་འདྲེན་བྱེད་སྲིད་ལ། ལུང་འདྲེན་དེས་དེའི་གཞུང་ཚད་ཀྱི་གོ་གནས་སྐོར་ཐག་གཅོད་གང་ཡང་མི་སྟོན།

ཁྲངས་ལུང་གི་གོ་རིམ

ཁྲངས་རྣམས་གཤམ་གྱི་ཁྲངས་ལུང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་མཐོ་ཤོས་ནས་དམའ་ཤོས་བར་དཔྱད་དེ་བཅི་འཇོག་བྱེད། རྩོམ་པ་པོའམ་རྩོམ་ཡིག་རེ་རེ་དེ་ཚ་རྒྱུན་ཚང་བའི་སྟེ་ཚན་མཐོ་ཤོས་སུ་འཇོག དད་པའི་ཁས་ལེན་ཞིག་དེ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་ཚོགས་འདུ་དང་མཉམ་དུ་འཇོག་ཀྱང་། སྐུ་ཚབ་པའི་དད་པའི་ཁས་ལེན་སྟེ་ཚན་དགུ་པར་དང་། ཨ་ཐ་ན་སི་ཡུ་སིའི་དད་པའི་ཁས་ལེན་སྟེ་ཚན་བཅུ་གཅིག་པར་འཇོག

1. **སྒྲ་ཤི་ཀའི་གསུང་**དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་གང་དུ་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་རུང་།
2. **སྐུ་ཚབ་པའི་རྩོམ་ཡིག**: མད་ཐུ; ཡོ་ཧ་ནན; ཡོ་ཧ་ནན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ; མངོན་པ; ཨོལ་ལོལ་གྱི་འཕྲིན་ཡིག་བཅུ་གསུམ; དང་པེ་ཏྲོ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ།
3. **ཞལ་ཆད་གསར་པའི་རྩོམ་ཡིག་གཞན་དག**: སྒར་ཀྱ། ལོ་ཀྱ། མཇད་འཕྲིན། ཛིབ་རི་པ། ཡ་ཀོབ། ཡ་ཏུ་དྲ་བཅས།
4. **ཞལ་ཆད་རྒྱྀང་པ**སྟེ། སྤྱི་ལོ་ 1611 ལོའི King James Version ནང་པར་དུ་བསྒྲུན་པའི Apocrypha དང་བཅས་པ།
5. **སྐུ་ཚབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཨ་ཡབ་རྣམས**ཀྱི། སྐུ་ཚབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མི་རབས (སྤྱི་ལོ་ 95–150 ཙམ)།
6. **ནི་ས་ཡའི་སྟོན་ཀྱི་ཨ་ཡབ་རྣམས**ཀྱི། སྤྱི་ལོ་ 325 ལོའི་ནི་ས་ཡའི་ཚོགས་འདུའི་སྟོན་ཀྱི།
7. **ནི་ས་ཡའི་ཚོགས་འདུའི་དུས་དང་དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཨ་ཡབ་རྣམས**ཀྱི། རྒྱ་ངམ་ཀྱི་ཨ་ཡབ་རྣམས་དང་བཅས་པ།
8. **འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་བདུན**ཀྱི། ཤར་ཟུབ་གཉིས་ཀས་ངོས་ལེན་བྱས་པ། ཚོགས་འདུ་ཅི་རེས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་དད་པའི་ཁས་ལེན་དང་དེས་ཆོག་དང་བཅས་པ།
9. **རྗེས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་རྣམས**ཀྱི། ཤར་ཟུབ་གཉིས་ཀས་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པ།
10. **དམ་པ་རྣམས**: ཚོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་སམ་ཟུབ་ཕྱོགས་སུ་དམ་པར་ངོས་ལེན་བྱས་ཤིང་། སྟེ་ཚན་མཐོ་བ་ཞིག་ཏུ་མ་བཞག་པའི་མི་སུ་ཞིག་གི་རྩོམ་ཡིག
11. **ཁས་ལེན་ཡིག་ཆ་དང་། དྲི་ལན་སྒྲིབ་དེབ། ཡོབ་དང་པེ་ཏྲི་ཡ་རྟ་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས།**
12. **མཆོད་འབུལ་ཆོ་གའི་ཡིག་ཆ**སྟེ། གནའ་བོའི་ཆོ་ག་རྣམས་དང Book of Common Prayer ལྟ་བུ།
13. **དམ་པར་མ་བསྒོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲ་ཤི་ཀ་པའི་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས།**

14. **གཞུང་ཚད་མིན་པ་དང་སྐ་ཤི་ཀ་པ་མིན་པའི་གནའ་བོའི་ལྟངས་རྣམས་**ཏེ། མིང་རྫུན་གྱི་རྟོམ་ཡིག (pseudepigrapha) དང་། ལན་ཚྭའི་མཚོའི་ཤོག་དྲིལ་རྣམས། ཡོ་སེ་ཕུ་སི (Josephus)། གྲེ་ཀོ་དང་རོ་མླའི་ལོ་རྒྱུས་པ་རྣམས་ལྟ་བུ།
15. **དེང་རབས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག**
16. **དཔྱད་གཞིའི་དེབ་རྣམས་**ཏེ། ཚོག་མཇོད་དང་ཚོག་ཐོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྟངས་ཡུང་མ་ཡིན་པར་ལག་ཆ་ཙམ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ།

ལྟངས་འདེམས་སྤྱངས

རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་དོན་མི་སྤྲོན། པོད་ཀྱི་ཁྱབ་བསྒྲགས་འཕྲིན་ཡིག་ཅིག་གམ། ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རིས་གཅིག་གི་རྟོམ་པ་པོ་ཞེག་གི་རྟོམ་ཡིག ཡང་ན་ཆོས་ཚོགས་གཞན་ཞེག་གི་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཚོགས་གཅིག་གི་རྟོམ་ཡིག་ཡུང་འདེབ་བྱས་པས། ཕྱོགས་རིས་སམ་ཆོས་ཚོགས་དེར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཕྱོགས་ལྷུང་གང་ཡང་མི་སྤྲོན། ཡུང་ཚོག་ཅིག་འདེམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལྟངས་དེ་ཉིད་ནས་བྱུང་བའི་ཡུང་ཚོག་དེ་ཉིད་སྐབས་དེའི་དོན་ལ་ཆེས་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བར་བཏོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེང་། རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཅི་ཡང་མེད། ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རིས་གང་ཡང་རུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའམ་བར་ཆད་བཟོ་བ་ཁོང་གི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན།

བདེན་པ་ནི་རྟེད་སའི་གནས་སུ་ཡོད། བི་ཤོབ་ཀྱི་ལྟ་བར་བདེན་པ་ནི་གང་དུ་རྟེད་པའི་གནས་དེར་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྟངས་དང་། གཞུང་ཚད་མིན་པའི་རྟོམ་ཡིག ཡང་ན་ཆོས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་དུང་རྟོད་པ་ཡོད་པའི་རྟོམ་ཡིག་རྣམས་ཡུང་འདེབ་བྱེད་སྤེད། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྟོམ་ཡིག་ཀྱི་ལྟ་བར་ཕྱི་ལྟར་ཕྱེ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཤེས་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཁོང་རང་ཉིད་ཡིད་ཆེས་ཐོག་ཏུ་ཡིན་པར་རེད།

ཡུང་འདེབ་དང་ལྟངས་འགོད

ཡུང་འདེབ་ནི་ཚོག་ཇི་བཞིན་ཡིན། ཡུང་འདེབ་རྟགས་ཀྱི་ནང་གི་ཚོག་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་ཡུང་དྲངས་པའི་ལྟངས་ཀྱི་ཚོག་ཇི་བཞིན་ཡིན། ལྟངས་ཤིག་གི་དོན་བསྡུས་ནས་ཡུང་འདེབ་ཕྱར་ནམ་ཡང་མི་འགོད། ལྟངས་ཤིག་གི་ཚོག་ཇི་བཞིན་ར་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་ཡུང་འདེབ་མི་བྱེད།

ཚོག་གསུམ་དང་གྱག་རྟགས། ཚོག་གསུམ (...) ཀྱིས་ཡུང་འདེབ་ཞེག་མ་ཡིན་གི་ཚོག་གྲུབ་ཀྱི་བར་ནས་འགོད་འཇུགས་པའམ་མཇུག་སྒྲིལ་བ་དང་། ཡང་ན་ཚོག་འགའ་ཞེག་བོར་བ་སྟེ། ཡུང་འདེབ་ནང་གི་གྱག་རྟགས་གྲུ་བཞིའི་ནང་གི་ཚོག་རྣམས་ནི་ཡུང་དྲངས་པའི་པར་གཞིར་ཇི་ཕྱར་ཡོད་པ་ཕྱར་འགོད། གསུང་རབ་ཀྱི་ཡུང་འདེབ་ནང་དུ་ནམ་ཡང་ཅི་ཡང་མི་བསྣན།

མཇུག་མཚན་དུ་ཡིག་གཉུང་ཆ་ཚང་འགོ་དེ། ཀློག་མཁན་གྱིས་ལྷངས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ལྷངས་ལུང་དེ་ཉིད་ཀློག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། ཡིག་རིགས་ཤིག་ནང་ལུང་དྲངས་པའི་ལྷངས་ལུང་རེ་རེ་དེའི་མཇུག་མཚན་དུ་ལྷངས་ཀྱི་ཚིག་རྗེ་བཞིན་ཆ་ཚང་འགོ་དེ།

ལྷངས་འགོ་དེ། ལྷད་པར་གསལ་བཤད་བྱས་པ་མ་གཏོགས། ལྷངས་འགོ་དང་བགོ་དབྱིག་རྣམས Chicago Manual of Style ལྟར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་འདིར་དཔེ་སྣུན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་དགོན་མཆོག་རིག་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ལ་སྤྱིར་བཏང་དོས་ལེན་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་ཡིན། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་བྱང་ཡིག་གི་ཡིག་རིགས་ནམས་ཆ་གཤམ་གསལ་ལ་རྣམས་སུ། རྒྱུ་མཚན་གཤམ་གསལ་གྱིས་ཆེད་མངགས་དེ་ལས་ཁ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགྲོ།

1. **དགོན་མཆོག་ལ་གོ་བའི་མིང་ཚབ་རྣམས་ཡིག་ཆེན་དུ་འཇྲི** (He, Him, His) ཞེད། ཁོང་ལ་དབང་བའི་ཚོག་སྟེ་"His right hand" ལྟ་བུ་ཡང་དེ་བཞིན། Chicago ཡིས་སྤྱིར་བཏང་དེ་དག་ཡིག་ཆུང་དུ་འཇྲི། འདིར་གུས་ཞབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིག་ཆེན་དུ་འཇྲི། (སྤྱིག་གཞི་འདི་ཡིག་ཆེན་ཡོད་པའི་ཡི་གེས་འཇྲི་བའི་སྐད་ཡིག་གི་ཨོག་དོས་ཁོ་ནར་འཛུག)
2. **ལུང་འདྲེན་ཆ་ཤས་ཙམ་ལ་ཚེག་གསུམ་འཇོག** Chicago ཡིས་སྤྱིར་བཏང་ལུང་འདྲེན་ཀྱི་འགོ་ཐམ་མཇུག་གི་ཚེག་གསུམ་འདོར། འདིར་ནི་ཀློག་མཁན་གྱིས་ལུང་འདྲེན་ཞིག་དང་ལྡག་པར་དུ་གསུང་རབ་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་ཞིག་གིས་ཚོག་གྲུབ་ཆ་ཚང་མི་སྟོན་པ་རྟག་ཏུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་འཇོག
3. **མཇུག་མཚན་དུ་ལུང་དྲངས་པའི་ལྷངས་ལུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིག་གཉུང་ཆ་ཚང་འགོ་དེ།** ལྷངས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཙམ་མ་ཡིན། དེ་ནི་ཀློག་མཁན་གྱིས་ལྷངས་ལུང་དེ་ཉིད་ཀློག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།
4. **སྤྲ་ཤི་ཀའི་གསུང་རྣམས་ཚོན་མདོག་དམར་པོས་པར་དུ་བསྒྲུན་ཏེ།** དེའི་ལུང་འདྲེན་རྟགས་དང་བཅས། དེ་ནི་ཡི་གེ་དམར་པོ་ཅན་གྱི་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྡོལ་རྒྱུན་རིང་པོ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། གཙོ་བོའི་གསུང་ཁྲིད་པར་དུ་མངོན་པའི་ཆེད་དུའོ།
5. **ཡེ་ཤུ་ལ་གོ་བའི་"Lord" ཞེས་པའི་ཚིག་ཡིག་ཆེན་ཆུང་བར་འཇྲི་**སྟེ། བི་ཤོབ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ཏུ་གུས་ཞབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་ཀྱང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་དུ་ནམ་ཡང་མི་བྱེད། (སྤྱིག་གཞི་འདི་ཡིག་ཆེན་ཡོད་པའི་ཡི་གེས་འཇྲི་བའི་སྐད་ཡིག་གི་ཨོག་དོས་ཁོ་ནར་འཛུག)

སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཝ་ཡབ། ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཝ་ཡབ་ཅིག་དབྱིན་ཡིག་གི་པར་གཞི་ཞིག་ནས་ལུང་དྲངས་ན། སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་ཨོག་དོས་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་དེ་དབྱིན་ཡིག་གི་པར་གཞི་དེ་ནས་བསྒྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་མཚོན་རྟགས་འགོ་དེ་དེ། དཔེར་ན་"(དབྱིན་ཡིག་གི་པར་གཞི ANF 1 ནས་བསྒྱུར།)" ལྟ་བུའོ།

སྐད་ཡིག་དང་རྩོམ་ཡིག་གི་བཟོ་ལྟ

གུས་ཞབས་ཀྱི་ཡིག་ཆེན། དགོན་མཆོག་ལ་གོ་བའི་མིང་ཚབ་རྣམས (He, Him, His) དང་། དོན་དེ་ལྟར་ཁོང་ལ་དབང་བའི་ཚོག་རྣམས་ཡིག་ཆེན་དུ་འཇྲི་སྟེ། སྤྲ་ཤི་ཀ་ཁོང་གི་ཕྱག་གཡས་སུ་བཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། (འོད་ཡིག་ལ་ཡིག་ཆེན་མེད་པས། ཨོག་དོས་འོད་ཡིག་འདི་དག་ཏུ་དམ་པའི་གསུང་རབ་བཞིན་དགོན་མཆོག་དང་སྤྲ་ཤི་ཀ་ལ་ཞེ་སའི་ཚོག་གིས་གུས་ཞབས་སྟོན།)

Lord ཞེས་པའི་ཚིག་ཡིག་ཆེན་ཆུང་བར་འབྲི་བ། བི་ཨོབ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ཏུ་ཡེ་ཤུ་སྤྲུའི་ཀ་ལ་གོ་བའི་“Lord” ཞེས་པའི་ཚིག་ནི། ཡིག་ཆེན་གྱིས་འབྲི་བའི་སྐད་ཡིག་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡིག་ཆེན་ཆུང་བར་འབྲི། གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་དུ་ནམ་ཡང་མི་བྱེད།

ཡིག་ཆེན་གཞན་དག “Kingdom” (དཀོན་མཆོག་དང་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་སྲིད)། “Kingdom Scribe”། “Scripture”། “the Church” (སྤྲུའི་ཀའི་སྐུ་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་བ)། “the Holy Spirit” བཅས་ཡིག་ཆེན་ཏུ་འབྲི།

དག་ཚ་དང་ཚིག་ཤད། དབྱིན་ཡིག་གི་ཨོག་དོས་རྣམས་སུ་ཙ་མེ་རི་ཀའི་དག་ཚ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། ཚིག་ཟུར་རྟགས (;) ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་རིམ་པ་ཞེག་ཏུ། རྣམ་གྲངས་མཐའ་མའི་སྟོན་ཏུ་“; and” འགོད།

གོ་མིང་། གོ་མིང་རྣམས་ནི་འབོད་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགོད་ཀྱི། གོ་གནས་ཀྱི་རྩོད་ཚིག་ཏུ་མི་འགོད་ལ། དམའ་འབེབས་ཀྱི་ངང་ཏུ་འཇོག

“The Most Reverend” ཞེས་པ་ནི་ཙ་མེ་རི་ཀ་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་འབྲེལ་དུ་བི་ཨོབ་ལ་གོམས་སྟོལ་ལྡར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འབོད་སྐྱབས་ཡིན། དེ་ནི་མི་དེ་ལ་མ་ཡིན་པར་གོ་གནས་ལ་དབང་ཞེང་། ཁས་ལེན་པའི་གཟེ་བརྡེད་ཅིག་ཏུ་མ་ཡིན་པར་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། ཙ་མེ་རི་ཀ་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་འབྲེལ་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འབོད་སྐྱབས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་ཀ་ཐོ་ལིཀ་གི་ལམ་སྟོན་ཞེས་ཏུ། བི་ཨོབ་ལ་འཕྲིན་ཡིག་འབྲི་སྐབས་“His Excellency, / The Most Reverend (full name)” ཞེས་བཀོད་ཡོད།[1]

D.D. བི་ཨོབ Byers ལ་ཡོད་པའི་དཀོན་མཆོག་རིག་པའི་འབྱུམ་རམས་པའི་གོ་གནས་དེ honoris causa སྟེ་གུས་ཞབས་སུ་གནང་བ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ཚན་ཞེག་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཡིན་པར། ཚོས་ཆོགས་ནང་སྐབས་རེ་བྱེད་སྤེལ་ལྟར་གུས་བཀུར་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནང་བ་ཡིན།[2] ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་ཞེག་ནི་ཚོས་ཞབས་འབྱུམ་རམས་པ Billy Graham ཡིན། ཁོང་གིས་སློབ་སྦྱོང་གིས་ཐོབ་པའི་ལག་ལན་མཐོ་ཤོས་ནི་རིག་གཞུང་གི་མཐོ་རིམ་སློབ་ཐོབ་ (Bachelor of Arts) ཡིན་ལ།[3] སྤྱི་ལོ་ 1948 ལོར་གུས་ཞབས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་རིག་པའི་འབྱུམ་རམས་པ་ཐོབ།[4] ཁོང་ལ་སྤྱིར་“Dr. Graham” ཞེས་འབོད།[5] གུས་ཞབས་ཀྱི་འབྱུམ་རམས་པ་ཐོབ་མཁན་གཞན་དག་ནི། སློབ་སྦྱོང་སློབ་ཆུང་ཙམ་ལས་མ་ཐོན་པའི་ཚོས་ཞབས Harry A. Ironside;[6] ཚོས་ཞབས G. Campbell Morgan;[7] འཕྲིན་བཟང་སྤྱོག་མཁན Billy Sunday;[8] Hong Kong དང་ལྷོ་རྒྱ་གག་གི་བི་ཨོབ་ཚོས་ཞབས་མཚོག Ronald Owen Hall;[9] C. S. Lewis;[10] ཚོས་ཞབས A. W. Tozer;[11] དང Calcutta ཡི་དམ་པ Teresa བཅས་ཡིན།[12]

མིང་། དམ་པ་དང་། པོབ། པ་ཏྲེ་ཡུར་ཀ་དང་བི་ཨོབ་གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་མིང་ནི། ཁོང་ཚོའི་རང་གི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་རམ་སྒོག་མཁན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་གོམས་སྟོལ་ལྟར་འགོད། བདམས་པའི་རྣམ་པ་དེས་ཚོས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་དག་འཕྲོགས་གང་ཡང་མི་སྟོན།

ཡིག་སྒྲུར། དབྱིན་ཡིག་མིན་པའི་སྐད་ཡིག་གི་ཨོག་དོས་རྣམས་མི་བཟོས་རིག་ཟུས་ཀྱི་རོགས་རམ་གྱིས་བསྒྲུར་ཡོད་ལ། དབྱིན་ཡིག་གི་ཡིག་གཞུང་ནི་ཚད་ལྡན་གྱི་ཡིག་གཞུང་ཡིན། ཡིག་སྒྲུར་དང་དབང་ཚད་ཀྱི་སྐོར་གྱི་གསལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

དྲ་ཚིགས

པར་རིས། པར་དབང་མེད་པའམ་བེད་སྤྱོད་དེ་འདྲའི་ཆེད་དུ་རང་དབང་ཆོག་མཆན་ཡོད་པའི་པར་རིས་ཁོ་ན་སྟོན་ཅིང་། རེ་རེར་འགྲེལ་བརྗོད་དང་སྐུངས་བཀོད་ཡོད།

ཞང་གྲངས་དང་། ཚོས་གྲངས། བཅོས་སྤྲིག དཔེ་སྐྲུན་རྣམས་ལ་ཞང་གྲངས་དང་ཚོས་གྲངས་འགོད། གཏན་འཇགས་ཤོག་དོས་རྣམས་གནས་དེར་བཅོས་སྤྲིག་བྱེད་སྲིད་ལ། ཐུགས་མཁན་གྱིས་པར་གཞི་གང་ཐུགས་བཞིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། བཅོས་སྤྲིག་བྱས་པའི་ཤོག་དོས་ཤིག་གིས་བཅོས་སྤྲིག་མཐའ་མའི་ཚོས་གྲངས་སྟོན་སྲིག།

ནོར་བཅོས། ནོར་འཁྲུལ་ཞིག་དང་ལྷག་པར་དུ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡུང་འདྲེན་ནང་གི་ནོར་འཁྲུལ་ཞིག་རྙེད་པའི་ཐུགས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས། གཅོ་དོས་སུ་བཀོད་པའི་ཁ་བྱང་ལ་འཕྲིན་ཡིག་འབྲི་རོགས། ནོར་འཁྲུལ་རྣམས་བཅོས་རྒྱུ་ཡིན།

ཚིག་བསྡུས

KJV	King James Version (སྤྱི་ལོ་ 1769 ལོའི་ཚད་ལྡན་ཡིག་གཞུང)
ANF	Ante-Nicene Fathers| རྩོམ་སྒྲིག་པ Alexander Roberts དང James Donaldson| དེའི་རྗེས་སུ་པོད་ཀྱི་ཞང་གྲངས་འགོད།
NPNF2	Nicene and Post-Nicene Fathers Second Series (དེབ་ཚན་གཉིས་པ)| རྩོམ་སྒྲིག་པ Philip Schaff དང Henry Wace| དེའི་རྗེས་སུ་པོད་ཀྱི་ཞང་གྲངས་འགོད།
Easton	Burton Scott Easton| The Apostolic Tradition of Hippolytus (སྤྱི་ལོ་ 1934)
སྤྱི་ལོ	Anno Domini སྟེ། བདག་ཅག་གི་གཙོ་བོའི་ལོ་ལ། (དབྱིན་ཡིག་ཀུ A.D.)
ཙམ	circa སྟེ། ཐལ་ཆེར། (དབྱིན་ཡིག་ཀུ c.)

བཅོས་སྤྲིག་མཐའ་མ: སྤྱི་ལོ་ 2026 བླ་ 10 ཚེས་ 10

མཇུག་མཆན

1 Michael Andrews| “How to Address Church Officials, Bishops, Priests” Adoremus Bulletin| སྤྱི་ལོ་ 2009 བླ་ 8 ཚེས་ 15| https://adoremus.org/2009/08/how-to-address-church-officials-bishops-priests/| ཞོག་དོས་དེར་འདི་ཁྱར་བཀོད་ཡོད། “ཨ་མེ་རི་ཀ་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་འབྲེལ་དུ་འཕྲིན་ཡིག་དང་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འབོད་སྐྱབས་རྣམས་དང་། ཚོས་ཆོགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྐྲག་ཁ་བྱང་བཅས་གཤམ་དུ་བཀོད་ཡོད།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར)

2 Francis| Veritatis Gaudium| ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་གནུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་དང་སློབ་གྲྭིང་གི་སྐོར་གྱི་སྐུ་ཚབ་པའི་རྗ་ཁྲིམས (སྤྱི་ལོ་ 2017 ཟླ་ 12 ཚེས་ 8)| དོན་ཚན་ 51: “ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་ཚན་རིག་གམ་རིག་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་འབྲེལ་རམས་པ་སྟེལ་ཚོག” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_constitutions/documents/papa-francesco_costituzione-ap_20171208_veritatis-gaudium.html|

3 Wheaton Archives & Special Collections| “Billy Graham Resources” Wheaton College| སྤྱི་ལོ་ 2026 ཟླ་ 10 ཚེས་ 10 ལ་ལྟ་གློག་བྱས། “Graham གྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1940 ལོར་ Wheaton དུ་སློབ་ཞུགས་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་ 1943 ལོར་མི་རིགས་རིག་པའི་ BA ལག་འཁྱེར་ཐོབ་ནས་སློབ་ཐོན།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://www.wheaton.edu/about-wheaton/museums-library-and-collections/wheaton-archives-and-special-collections/research/billy-graham-resources|

4 Wheaton Archives & Special Collections| “Select Chronology” The Evangelism & Missions Archives| Wheaton College| སྤྱི་ལོ་ 2026 ཟླ་ 6 ཚེས་ 2 ལ་གསར་བསྒྱུར་མཐའ་མ་བྱས། “King’s College ཀྱི་སློབ་ཐོན་མཇུག་སྒྲིལ་ གྲུས་ཞབས་ཀྱི་དགོན་མཆོག་རིག་པའི་འབྲེལ་རམས་པ་ཐོབ།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) New Castle, DE| སྤྱི་ལོ་ 1948 ཟླ་ 6 ཚེས་ 7| https://www.wheaton.edu/__data/assets/file/0013/30370/Chronology-1934-2018.pdf|

5 David Van Biema| “Dr. Billy Graham: A Purposeful Life, An Indelible Legacy” Guideposts| [2018?]| སྤྱི་ལོ་ 2026 ཟླ་ 10 ཚེས་ 10 ལ་ལྟ་གློག་བྱས། “དུས་རབས་ 20 པའི་ནང་ཤུགས་ཅུན་ཆེ་ཤོས་དང་ཆེས་ཡིད་སྨོན་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཚོས་ལུགས་འགོ་ཁྲིད་ཡིན་སྟིད་པའི་ཚོས་ཞབས་འབྲེལ་རམས་པ Billy Graham ཟླ་ 2 ཚེས་ 21 ཉིན་ལོ་ 99 ཐོག་འདས་གོང་ས་སྐྱེར།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://guideposts.org/articles/prayer/inspirational-prayers/dr-billy-graham-a-purposeful-life-an-indelible-legacy/| དེ་བཞིན་དུ Blake Killingsworth| “DBU Celebrates the Life of Billy Graham” Dallas Baptist University| སྤྱི་ལོ་ 2018 ཟླ་ 2 ཚེས་ 21: “DBU ཡིས DBU ཡི་སློབ་གྲྭའི་ཁྲོན་དུ་བསྒྲངས་པའི་མཇུག་སྒྲིལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གི་སྐབས་འབྲེལ་རམས་པ Billy Graham ལ་ཁོང་ཚོའི་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་འབྲེལ་རམས་པ་ཐོག་མ་དེ་ཕུལ།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://www.dbu.edu/news/2018/02/dbu-celebrates-the-life-of-billy-graham.html; Erin Branham| “A Personal Memory of Dr. Billy Graham” BRIGHT-FM| སྤྱི་ལོ་ 2018 ཟླ་ 2 ཚེས་ 21: “འབྲེལ་རམས་པ Graham གྱིས་མི་སྣ་ཡ་མང་པོ་ཞིག་ཡེ་ཤུ་དང་མི་སྣེར་གྱི་ཚུལ་དུ་འཕྲད་པར་མཐོན་འབོད་བྱས།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://www.brightfm.com/shine/shine-daily/a-personal-memory-of-dr-billy-graham/; དང Frank J. Beard| “Reflections on the life of Rev. Dr. Billy Graham” Illinois Great Rivers Conference, The United Methodist Church| སྤྱི་ལོ་ 2018 ཟླ་ 3 ཚེས་ 1: “འབྲེལ་རམས་པ Graham གྱིས་ལོ་ 99 ལོན་པའི་ཚེ་ཚད་རིང་པོའི་ནང་བྱ་དགའ་དང་། གྲུས་ཞབས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་ངོ་བསྟོད་ལག་འཁྱེར་མང་པོ་ཐོབ།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://igrc-www.brtsite.com/blogpostsdetail/11047520|

6 “Author Biography” Plymouth Brethren & Other Ministries: “ཁོང་གི་སློབ་སྦྱོང་སློབ་ཚུད་ཙམ་ལ་མཚམས་ཆད་ཀྱང་...” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།); “Wheaton College གྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1930 ལོར་གྲུས་ཞབས་ཀྱི Litt.D. དང་| Bob Jones University ཡིས་སྤྱི་ལོ་ 1942 ལོར་གྲུས་ཞབས་ཀྱི D.D. སྩལ་བ།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://plymouthbrethren.org/node/5488|

7 “The G. Campbell Morgan Collection” Learning Commons, Chicago Theological Seminary: “Morgan གྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1902 ལོར Chicago Theological Seminary ནས་དགོན་མཆོག་རིག་པའི་འབྲེལ་རམས་པ་ཐོབ།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://ctslibrary.org/collections/Campbell_Morgan/intro.html|

8 Robert P. Muhlbach| “Billy Sunday, Evangelist” Baseball Research Journal (Society for American Baseball Research)| སྤྱི་ལོ་ 1980: Sunday ལ “གྲུས་ཞབས་ཀྱི་དགོན་མཆོག་རིག་པའི་འབྲེལ་རམས་པ་མང་པོ་སྩལ་ཡོད།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://sabr.org/journal/article/billy-sunday-evangelist/|

9 University of Hong Kong, Honorary Graduates| “The Rt. Rev. Ronald Owen Hall”: “དཀོན་མཆོག་རིག་པའི་འབྲུམ་རམས་པ honoris causa” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) སྒོབ་ཐོན་མཛད་སྒོ་ཞིངས་ 64 པ། སྤྱི་ལོ་ 1965| https://www4.hku.hk/hongrads/citations/mc-ma-ronald-owen-hall-the-rt-rev-ronald-owen-hall|

10 Gabriel Sewell| “Graduation week, celebrating Honorands: Great thinkers and writers” University of St Andrews Special Collections: “St Andrews ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1946 བྱ་ 6 པར Clive Staples Lewis ལ་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་རིག་པའི་འབྲུམ་རམས་པ་སྩལ།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://university-collections.wp.st-andrews.ac.uk/?p=11658|

11 “A.W. Tozer & Wheaton College” Wheaton College Special Collections| སྤྱི་ལོ་ 2012 བྱ་ 2 ཚེས་ 27: “Wheaton College ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ 1950 ལོར Tozer ལ་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་འབྲུམ་རམས་པ (LLD) སྩལ་ནས་བཀུར་བསྟི་ཞུས།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།); “ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ Houghton College ཀྱིས་གྲུས་ཞབས་ཀྱི LLD སྩལ།” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) https://lib-scblog3.wheaton.edu/?p=5051|

12 University of Hong Kong, Honorary Graduates| “The Reverend Mother Teresa”: “སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་གི་འབྲུམ་རམས་པ honoris causa” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) སྒོབ་ཐོན་མཛད་སྒོ་ཞིངས་ 146 པ། སྤྱི་ལོ་ 1993| https://www4.hku.hk/hongrads/graduates/m-c-o-m-o-b-e-hon-d-d-hon-dr-med-mary-bojaxhiu-teresa-the-reverend-mother-teresa| དེ་བཞིན་དུ: Duke of Edinburgh Is Installed as Chancellor of the University| Anglia Television| སྤྱི་ལོ་ 1977| East Anglian Film Archive, cat. 207990| དེའི་ནང་ཁོང་“ཀིན་དེར Duke ལས་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་ཞིག་ལེན་བཞིན་པ” (དབྱིན་ཡིག་ལས་བསྒྱུར།) ཐོ་འགོད་བྱས་ཡོད། https://eafa.org.uk/work/?id=894726|

ཨོག་དོས་འདིར་དྲངས་པའི་བོད་ཡིག་གི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཡུང་ཚོག་ཐམས་ཅད་ནི་ དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་འགྱུར་གསར་མ། (New Tibetan Bible; © 2016–2023 New Tibetan Bible Translation Committee) ལས་ཚོག་དང་ཚོག་ཨང་མ་བསྒྱུར་བར་དྲངས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ CC BY-NC-ND 4.0 ཚོག་མཆན་གྱི་ཆ་ཤུན་ལྟར་ཁེ་ཕན་མེད་པར་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན། ཁྲངས་ནི་ ebible.org/bodn ཡིན། བོར་བའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཚོག་གསུམ་ (...) ཀྱིས་མཚོན་ཡོད།
The Holy Bible in Modern Literary Tibetan, New Tibetan Bible translation: དམ་པའི་གསུང་རབ་བོད་འགྱུར་གསར་མ།
copyright © 2016-2023 New Tibetan Bible Translation Committee
Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.
"New Tibetan Bible" is a trademark of the New Tibetan Bible Translation Committee.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.